

Aan: college en raad van Raalte

Geen bezuinigingen in Sociaal domein van Raalte

"Zonder verhoging van de OZB met 7,5 procent zou er bezuinigd moeten worden." Dit staat op de pagina van de gemeente Raalte in het Weekblad voor Salland van 13 november. Maar dat klopt niet. Er wordt volgend jaar namelijk wel een half miljoen bezuinigd in het Sociaal domein. Dat wil zeggen op de Wmo (waar ook steeds meer ouderen gebruik van maken), Jeugdwet en Participatiewet. In 2026 is dat 1.250.000 euro en in 2027 en 2028 1.750.000 euro. In totaal 5,25 miljoen euro in 4 jaar. Het college van B&W volgt hiermee grotendeels het advies van ingehuurd bureau Berenschot. Echter zonder het advies van onze eigen Adviesraad Sociaal Domein. Wethouder Toeter licht mondeling in de raad toe dat dit laatste advies niet nodig is, omdat onze inwoners in het sociaal domein niet door de bezuinigingen getroffen worden. Er wordt volgens haar niet beleidsmatig bezuinigd op de inhoud, maar via maatregelen die zijn gericht op meer efficiency, doelmatigheid, samenwerking en dergelijke, in de uitvoering. Waarom dit dan ook niet zo opgeschreven? De gemeenteraad heeft vertrouwen in de wethouder, maar de wethouder gaat daar niet alleen over in het college. De raad ging akkoord – uitgezonderd Gemeentebelangen - maar had via amendement of motie kunnen eisen dat dit wel zo werd vastgelegd: geen inhoudelijke bezuinigingen.

Berenschot

In haar rapport zegt Berenschot over het sociaal domein in Raalte onder meer: "Ruimhartig (minima)beleid en subsidies. Ruimhartige toegang. Tekst op website vrij uitnodigend. Herzie de collectieve zorgverzekering. Voer het wederkerigheidsprincipe in (iets terugdoen voor de hulp die je krijgt). (Her)beoordeel de 105 meest complexe/dure casussen." Voor dit laatste is bij voorbaat een bezuiniging van 327.500 euro ingeboekt. Dit raakt onze inwoners die van de regelingen gebruik maken. Hierover had de Adviesraad Sociaal domein college en raad moeten adviseren. Berenschot noemt bedragen die slecht zijn onderbouwd. Maar als een bureau als Berenschot iets zegt wordt dat meestal als een hogere waarheid beschouwd. Terwijl onze eigen ambtenaren werkendeweg ook vrouws en mans genoeg zijn om zelf maatregelen te bedenken en in te voeren.

OZB

De onroerendezaakbelasting voor inwoners met een eigen woning gaat volgend jaar met 7,5 procent omhoog: 2,5 procent inflatie-indexering en

5 procent extra. Die 5 procent is een inhaalslag, omdat er in 2023 en 2024 niet geïndexeerd is vanwege het coalitieakkoord van 2022.

Sinterklaas in februari. Dit, terwijl ook toen al donkere financiële wolken verschenen, 2026 wordt niet voor niks in ambtelijk en politiek Nederland als ravijnjaar aangeduid. Als die indexaties wel waren toegepast hadden inwoners in 2023 455.000 euro extra belasting (5 procent) moeten betalen en in 2024 1.183.000 euro (13 procent). Die 455.000 euro komt dus volgend jaar alsnog binnen. Maar die 1.183.000 euro niet.

Ik stel voor de helft daarvan – 591.500 euro - alsnog te besteden aan het sociaal domein en de bezuiniging in het sociaal domein van een half miljoen volgend jaar niet door te laten gaan. Voor de mensen met een eigen woning betekent dat dan vanaf volgend jaar wel een extra OZB verhoging van 6,5 procent. En dat dan bovenop de 7,5 procent, waartoe al is besloten. Inclusief de 7,5 procent verhoging verwacht de gemeente een gemiddelde OZB van 369 euro per woning voor 2025 (Weekblad 20 november). Daar nog 6,5 procent bovenop is dan ongeveer 24 euro gemiddeld. Dat moet te doen zijn.

Iets meer wij

De gemeenteraad kan dan in december bij het vaststellen van de OZB-verordening besluiten de OZB te verhogen met 14 procent in plaats van met 7,5 procent. En de extra totale opbrengst daarvan, 591.500 euro, dan te besteden aan het sociaal domein, waardoor daar de bezuiniging van 500.000 euro in 2025 niet nodig is. Voor de jaren vanaf 2026 kan dan besloten worden alleen te bezuinigen op uitvoering en niet beleidsmatig op inhoud. En pas als de Adviesraad Sociaal domein daarover advies heeft uitgebracht. Op die manier leveren wij niet in op onze solidariteit met onze inwoners die gebruik moeten maken van het Sociaal domein. Of zoals Henri Bontenbal zegt: 'iets minder ik, iets meer wij'."

Bovenstaande brengt mij tot de volgende vragen aan u, college en raad:

1. Waarom is bureau Berenschot wel om advies gevraagd over de financiën in het Sociaal domein en niet over de financiën in andere domeinen?
2. Waarom is onze Adviesraad Sociaal domein niet over deze miljoenenbezuiniging om advies gevraagd?
3. Deelt u de mening van de wethouder dat er niet inhoudelijk en niet beleidsmatig bezuinigd gaat worden in het Sociaal domein, maar alleen op de uitvoering?

4. Anders gezegd: kunt u garanderen dat cliënten in het Sociaal domein er qua voorzieningen, regelingen en financieel niet op achteruit gaan?
5. Bent u ervan overtuigd dat u de door u genoemde bezuinigingen – een half miljoen in 2025, 1,25 miljoen in 2026, 1,75 miljoen in 2027 en 1,75 miljoen in 2028, in totaal 5,25 miljoen over 4 jaar – daadwerkelijk op uitvoering kunt realiseren?

De gemeenteraad geef ik de volgende motie in overweging:

De gemeenteraad van Raalte, in vergadering bijeen op 19 december 2024;

Overwegende dat:

- het onzeker is of de bezuinigingen op de uitvoering in het Sociaal domein van in totaal 5,25 miljoen over de jaren 2025 tot en met 2028 - zoals begroot in de programmabegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 – daadwerkelijk kunnen worden gerealiseerd;
- het beoogde bedrag over 2025 500.000 euro is;
- hierover onze Adviesraad Sociaal domein niet om advies is gevraagd;
- onze eigen ambtenaren heel goed in staat zijn besparingsmaatregelen te ontdekken en te implementeren;
- de OZB over de jaren 2023 en 2024 niet verhoogd is met de inflatie-indexeringen van respectievelijk 5 en 13 %;
- de gemeente daardoor in 2023 455.000 euro minder inkomsten heeft ontvangen, hetgeen in het komend jaar 2025 wordt gecompenseerd door de OZB - niet alleen nu te verhogen met de inflatie-indexering van 2,5 % - maar extra te verhogen met 5 %, dus in totaal met 7,5 %;
- de gemeente door het niet verhogen van de OZB in 2024 met de inflatie-indexering van 13 % 1.183.000 euro minder inkomsten heeft ontvangen;
- die 1.183.000 euro niet wordt gecompenseerd;
- de helft van die 1.183.000 euro 591.500 euro is, zijnde 6,5 % van de gemiste inflatie-indexering over 2024;
- de door de gemeente verwachte gemiddelde OZB per woning over 2025 369 euro is, gebaseerd op de 7,5 % verhoging;
- dat een extra verhoging van 6,5 % dan in 2025 gemiddeld 24 euro per woning is.

Roept het college op:

- de OZB over 2025 met 6,5 % extra te verhogen (bovenop de 7,5 %);
- de extra opbrengst van die 6,5 % ad 591.500 euro ten goede te laten komen aan het Sociaal domein;
- de taakstellende bezuiniging van 500.000 in 2025 voor het Sociaal domein daarom in te trekken;
- in november 2025, bij de programmabegroting 2026, de door de eigen ambtenaren in 2025 – conform Plan van Aanpak - gerealiseerde bezuinigingen in de uitvoering binnen het Sociaal domein te evalueren in relatie tot de taakstelling voor 2026, 2027 en 2028;
- hierbij het advies van onze Adviesraad Sociaal domein te vragen en te betrekken;
- samen met de gemeenteraad een nieuwe taakstelling Sociaal domein en OZB-opbrengst voor 2026, 2027 en 2028 vast te stellen.

Herman Kamphuis, Raalte,
28 november 2024